

poplakniti, da se odstrani žveplo ki je morda ostalo od žvepljanja, če ne dobi mošt sivo ne lepo barvo. Mošt iz različnih sadnih vrst je pa zares boljši. Vsaka vrsta ima svoj okus, in od vseh vkupej je finejši mošt, nego od vsake sadne vrste posebe.

Kdor se ravna po navedenih pravilih, katero je po izkušnjah določil Ivan Häberle, posestnik parne moštarnice v Stuttgartu, napravi si dober in stanoviten mošt.

Obiranje, shranjevanje in pošiljanje sadja.

Ako nočeš pri sadji imeti škode, tedaj je moraš obrati ob pravem času.

Zgodnja jabolka in hruške ne smejo popolnoma dozoreti na drevju, ker take gnijo rade in dobe slab okus. Oberi jih toraj 8 do 10 dni predno dozore.

To velja tudi o jesenskem sadju. Zor mu izpoznaš najbolje na peškah, ki začno rjaveti, oziroma črniti.

Zimsko sadje naj pa dozori popolnoma na drevju, predno ga potrgaš.

Obiraj previdno, da se ne poškoduje sadje, pa če je le mogoče, ob suhem vremenu, in sicer takrat, kadar je drevo uže suho.

Zgodnje in jesensko sadje naj dozoreva v kakem zaprtem temnem kraju. Zimsko sadje prezrači kakih 14 dni poprej na kakšnem zračnem prostoru, predno je spraviš v klet ali v kako drugo zimsko shrambo.

Zimska shramba na bodi pregorka niti presvetla, da sadje ne uvene. Ne nasipaj ga pregosto, zlasti ne finih vrst, ker tako shranjeno sadje gnije kaj rado. Večkrat ga preberi in odstrani precej vse le količkaj nagnile plode.

Posebno fino sadje, na pr. hruške, zloži na lataste lese in sicer tako, da se ne dotika plod ploda, in položi je na muhe. Pravi okus ima le zrelo sadje, zato uživaj le tako. Dva dneva naredita, posebno pri hruškah velik razloček o okusu. Zanesljivo znamenje, da je hruška zrela, je, ako se ti njeno meso pri peclji uže uda, če nekoliko pritisneš s prstom. Če je na tem mestu še trdo meso, kaže to, da hruška ni še zrela.

Kadar pošiljaš fino sveže sadje, zavij vsak plod posebe v mehak papir in zloži sadje v zaboj ali košarno taku, da se ne more med vožnjo pregibati. Pri velikih množinah je dobro med sadje v zaboj vlagati suhega žaganja, drobne otave, rezanice ali pa plev pšeničnih ali rženih.

Razne reči.

* Kako se ohrani perutnina zdrava? Važnejše in lažje je, perutnino zdravo ohraniti, nego jo pa zdraviti, in zatoraj se priporoča sledeče: 1.) Krmi vedno jednako-merno, kar se tiče časa in množine hrane, da se živali

ne preobjedo. 2.) Pitna voda mora biti vedno čista, ker slaba voda provzroča mnoge bolezni. 3.) Dajaj perutnini najboljšega žita. Zadnje žito je pomešano večkrat s škodljivimi in strupenimi semeni, katera tudi pojedjo, in zaradi tega zbole ali pa še celo poginejo. 4.) Ne dajaj perutnini plesnive ali izprijene hrane, ker povzroča grižo in druge bolezni. 5.) Živali varuj, kolikor je moči, mrzlega dežja in snega, ne hodijo naj po mrzlih tleh, ampak napravi jim lesena tla. 6.) Če hočeš menjati hrano, katere se je perutnina že privadila, menjaj polagoma. 7.) Zvečer daj živalim žita, da niso preveč lačne zjutraj in po vsem ne planejo. 8.) Skrbi po vseh hlevih za čist, zdrav zrak in največjo snažnost.

* Kako preženeš zelne gosenice? Skoplji blizu posajenega zelja jamo v zemljo, vrzi vanjo nekaj prižganega žvepla, čez njo pa starih cunj, da se dobro navžemo žveplene soparice. Cunje vrzi potem mej zelne vrste, in videl bodeš, da gosenice kmalu poginejo.

* Kako prst menjati, kadar sadimo drevje tam, koder je raslo staro drevje. Če hočeš mlado drevo vsaditi tam, koder so stala stara drevesa, moraš prst obnoviti. Staro prst izkoplji tako daleč okrog in tako globoko, kolikor le mogoče, že zaradi tega, da odpraviš stare korenine. Če imaš dovolj komposta ali pa sprhlega gnoja, napolni z njim jamo. Sicer pa primešaj malo prejšnje prsti. Ob cestah obnoviš prst, če med mestom, kjer presadiš novo drevo, in bližnjim drevesom izkoplješ kolikor mogoče dolgo jamo. Ta prst se porabi za sajenje, jama se pa potem zasije s prstjo, ki se je izkopala na mestu, kjer je stalo staro in vsadilo novo drevo.

* Sadnim drevesom na travnikih narediti moraš kolobar, ki ima vsaj jeden meter dolg premer. Mladim drevesom, ki imajo drobne koreninice svoje še v razkopani prsti, jako ugaja razrahljanje zemlje in večja vlažnost, ko jim ni treba s travnimi koreninami deliti redilnih snovi. Ko razkopuješ kolobar pri starih drevesih pokončaš mnogo škodljivih mrčesov in njih ličink, ki bi bile tukaj prijetno prezimile. Vse te koristi imajo kolobarji tudi ob drevesih po njivah: po travnikih so pa še v nekem posebnem oziru koristni. Dreves skoro ne poškoduješ pri košnji. Kolikokrat vidiš po travnikih drevesa, ki so hitro nehala rasti, ne da bi gospodar vedel, zakaj. Če pa opazuješ drevo blizu pri tleh, vidiš, da ima okrog in okrog vreze s koso. Take rane se le počasi zdravijo, ali se pa še ozdravijo ne. Zatoraj se jih izogibaj in napravi kolobar okrog drevesa.

* Redkova kal za salato. Redkev, ki je vso zimo v gorki kleti zadelana s peskom, kali zgodaj in dobi precejšnje število peresec. Ako ta peresca kakor endivijo s krompirjem pripraviš, jedel boš izvrstno saletu.